

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

הקצאת בנין לבי"ם

תיק ממונות מס' 1619-שע

(מהד' יז אלול)

נושא הדין

הורי תלמידות ביה"ס בית יעקב בשכונה א' דורשים משר הפנים שיאפשר להם לקבל את הבנין המיועד לבית ספר בשכונתם, ולא יקלקל להם את דרישתם מהעירייה לבנין זה ע"י אישור מזורז להקמת מנד"יים עבור בנותיהם התלמידות, ובנין ביה"ס יימסר למסגרת חינוכית זרה לשכונה. הורי התלמידות בקשו וקבלו צו מניעה בענין כנגד שר הפנים, ושר הפנים ציית לצו (ייאמר לשבח) של שר הפנים וסגן ראש הממשלה הרב אליהו ישי שליט"א ששמע ושמר לעשות כמצות בית הדין, ולא ניסה להתחמק ולהסתתר מאחורי חו"ד של היועץ המשפטי שאין לו להשמע לבית דין רבני, כפי שנוהגים - לצערינו ולבושתינו - בעלי שררה ופקידים במערכת השלטונית העירונית והממשלתית).

בדין בבית הדין בקשו התובעים לאסור על שר הפנים להשתתף בתקציב של המנד"יים המיועדים לבנותיהם, משום שלדעתם בלי תקציב זה לא תוכל העירייה להחליט על הקצאת המנד"יים. שר הפנים השיב שגם הוא אינו חושב לאשר תקציב לכך ממשרדו, אך הוסיף שלדעתו האחראים על הענין ורשויות המשפט ינצלו התנגדות זאת של ההורים לרעת ההורים, ובין וכך ובין כך יוכלו הרשויות להעמיד את הבנין לרשות ביה"ס האחר. הוא הוסיף שלמעשה הוא כפוף להוראות הנרע"י שליט"א.

מנהל ביה"ס האחר הציג בדין את עמדתו בענין, ואמר שגם הוא לא רצה להכנס לבנין בשכונה זו, אך נאמר לו ברורות שאם לא יקח את הבנין הזה לא יקבל בנין אחר. מאידך, גדולי הדור הביעו דעתם שיש להקצות הבנין לתלמידות בית יעקב בשכונה א' ולא למסגרת החינוכית הזרה.

פסק דין

בית הדין קבל את התביעה ואת הסכמת שר הפנים, ואסר על שר הפנים להקציב כסף עבור

המנד"ים.

(-) שמואל חיים דומב

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוין, אב"ד

שאלות לדין

- א. סמכות העירייה להקצאת בנינים לבתי ספר.
 ב. כשגדולי הדור קובעים שיש להקצות הבנין לבי"ס זה, האם רשאית העירייה להחליט אחרת מדעתם.

תשובה

- א. בגדר טובי העיר שהחלטותיהם קובעות, כתב המצ"ט ח"א סי' פד שהס ראשי העיר בחכמה ויראת חטא. ובתשובות מיימוניות לס' קנין סי' כז כתב ש"ר"ך שיאמרו דעתם לשם שמים. וכתב החו"א ז"ב סי' ד סוף אות טו: אם ז"ט העיר שנצרכו אינם טובים באמת וצני העיר שצרכו אותם לא היתה כוננת לשם שמים אלא כפי קירוב דעתם לאנשים מסויימים, אין להנצרכים שום כח. ע"כ.
- ועי' פס"ד ירושלים כרך יב עמ' שכה שכיון שהצנין שייך לעירייה זכותה של העירייה לקבוע למי ימסר הצנין, ומלצד זאת דעתו של מרן הגרי"א שליט"א שיש למנהלי העיר שנצחרו ע"י כל חלקי הציבור שצעיר כח של זט"ה. ע"כ.
- ב. צעיר שיש בה חכס חשוב ממונה על הציבור, פסק בשו"ע וברמ"א סי' רלא סעי' כה שאין אנשי העיר יכולים לתקן כלום אלא"כ עשו מדעת החכם. וכתב בשו"ת רבינו אליהו מזרחי סי' נז שכיון שיש שם רב מנהיג העיר כל החכמים והטובים שבעירם הרי הם בטלים לגביו, שנתורת מלכות יש בו והרי הוא כבית דין הגדול שצירושלים שכל החכמים היו בטלים לגביו. ועי' שו"ת בית יהודה או"ח סי' ט.
- ועי"כ בנידון דידן אמנם ראשי העירייה שנצחרו ע"י הציבור, שהם זט"ה, קבעו להקלות את הצנין עבור מסגרת חינוכית זרה, וכבר כתב הסמ"ע דמי ימחה בידם, מ"מ כיון שגדולי התורה צעיר קבעו שיש להקלות את הצנין לתלמידות בית יעקב מהשכונה, אין להעמיד את הצנין למסגרת חינוכית אחרת אע"פ שראשי העיר הנצחרים קבעו אחרת, שאין קביעתם כלום נגד דעתם של גדולי התורה, וכנ"ל.
- ועי"כ לו המניעה שניתן לשם הפנים, הופך להחלטתי.